

Precizări necesare

Viața duhovnicească a Bisericii izvorăște dintr-o conștiință dogmatică vie, din frica de Dumnezeu și de chinurile veșnice și din dorul după rai și harul nesfârșit al Duhului Sfânt. Nu punem la îndoială aceste lucruri, ci sunt parte din viața noastră. De aceea indiferența față de devierile doctrinare care apar în sânul Bisericii eu o percep drept o trădare ce poate fi justificată în fel și chip, dar ea rămâne trădare. Pocăința curată cred că duce la o durere sinceră față de toate abaterile și la o reacție pe măsură (întreruperea pomenirii fiind abia ultimul pas, când se vede că problema trebuie ridicată la nivelul real al gravității, adică este afectată comuniunea prin erezia introdusă).

Precizez că „mediul bisericesc dominat de erezie” la care fac referire în Scrisoare este format din episcopii care au semnat sau consideră ortodoxe documentele Sinodului din Creta sau promovează în alt mod ecumenismul și toți care sunt declarat la un gând cu ei, cler sau mireni. Nu e vorba de preoții care pomenesc pe episcopii din categoria descrisă mai sus, ci doar de aceia care cugetă la fel.

Situația este cu atât mai delicată cu cât cei care impun viziunea ecumenistă sunt chiar ierarhii adunați în sinod. Orice decizie sinodală la nivelul acesta devine obligatorie pentru toți credincioșii. Acesta și este motivul pentru care nu este justificată tăcerea, care ar însemna acceptarea și pecetluirea deciziilor.

De asemenea, ecumenismul a captat cea mai mare parte din cler și credincioși și dă impresia că ei formează Biserica, mai ales ierarhia superioară. Implicit, îngrădirea față de ei pare a fi o separare de Biserică, o schismă, la o privire superficială. Totuși Biserica dăinuie prin cei binecredincioși, nu prin cei ce dețin ranguri, adică prin dreapta credință, nu prin ziduri și funcționari. De aceea ar fi normal ca ierarhia să păstreze fidel dreptarul credinței, iar în caz că apar abateri, ele generează o deraiere de la făgașul lăsat de Hristos și eventuale dezbinări interne, cum au fost atâtea de-a lungul veacurilor.

Viziunea eretică pe care încearcă să o impună Sinodul din Creta trebuie identificată precis și teologic. Chiar dacă textele sunt confuze și alunecoase, este absolut necesar să fie scoase în evidență greșelile dogmatice (dacă există) și clarificate. Cea mai importantă este teoria ramurilor, conform căreia Biserica este formată din toate confesiunile creștine, altfel spus, ereticii nu sunt în afara Bisericii, ci în interiorul ei. Această viziune reprezintă o eroare dogmatică nouă care impune să ne unim cu eterodocșii, de vreme ce suntem în aceeași barcă. Deci Ortodoxia este pusă în situația ingrată de a fi nevoită să se unească cu restul „Bisericilor” fără concesi, dar pornind de la compromisul dogmatic că și ei fac parte din trupul lui Hristos, care este Biserica. Nu inspiră nici măcar încredere un astfel de demers.

În primul rând Documentul 6 de la Sinodul din Creta ar trebui analizat și dezbătut pentru a fi arătată tuturor învățătura care stă la baza lui.

Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit,

Poziția mea cu privire la Sinodul din Creta v-am făcut-o cunoscută de la început. Am avut încredere că doriți lămurirea situației și v-am expus obiecțiile mele teologice. Am trecut cu vederea atitudinea clară publică pe care o aveți de a susține necondiționat deciziile semnate și am încercat să vă arăt și eu personal unele aspecte greșite. Totuși constat că susțineți atât de ferm că nu există greșeli dogmatice, încât nici nu acceptați măcar exprimarea unei opinii contrare sau o dezbatere onestă. În această situație, de impunere în Biserică a unei dogme străine de ortodoxie „cu capul descoperit”, nu pot reacționa decât prin decizie categorică, adică prin întreruperea pomenirii la slujbe.

Pentru a-mi face mai bine înțeleasă poziția, voi dezvolta în scrisoarea de față motivele care mă îndeamnă la această decizie.

Dorința mea este de a-mi păstra credința dreaptă și de a avea posibilitatea să mi-o exprim. Atâta vreme cât ați semnat unele hotărâri sinodale cu caracter dogmatic neortodox, ele devin normative și pentru mine. Pe lângă aceasta, nu aduceți argumente pertinente, prin glasul întregului Sinod al Bisericii noastre Ortodoxe Române (BOR) sau personal, în privința ortodoxiei deciziilor din Creta și nici nu lăsați posibilitatea unei dezbateri sincere pe această temă, pentru a fi lămurită. Drept dovadă, singurele articole publicate pe site-ul „Doxologia” și în general în mass-media oficială bisericească sunt doar cele pro-Sinod. În aceste condiții, mă văd nevoit să mă decidez de o astfel de manifestare a unei credințe greșite pentru a putea trăi și susține pe cea autentică a Bisericii.

Scopul meu este de a-mi exprima delimitarea față de asumarea tacită sau activă a ecumenismului în Biserică.

Concret, poziția Înaltpreasfinției Voastre pe tema Sinodului din Creta este publică și o consider greșită. Mi-aș fi dorit să aveți dreptate teologic și să răspundeți eventualelor critici sau măcar să permiteți expunerea tot publică a obiecțiilor pe acest subiect ca dovadă că păstoriți apostolește turma credincioșilor, nu prin îndochinare. Dar nici măcar în particular nu mi-ați răspuns mulțumitor la obiecțiile pe care vi le-am adus. Aceasta când am primit o audiență după 6 luni de așteptare. Iar astăzi, după mai bine de 3 luni de zile de când v-am printr-o scrisoare punctele pe care le consider greșite, nu ați binevoit să-mi mai acordați vreo explicație, cum mi-ați trinsmis dinainte prin Părintele Stareț, Arhim. Nichifor. Practic înțeleg că aveți aceeași poziție neschimbată, cea exprimată oficial în diferite ocazii, nefundamentată pe credința ortodoxă. Așadar, nu-mi mai rămâne vreo nădejde că ați avea de gând să revizuiți în vreun fel mărturisirea de credință pe care o dați.

În această situație, nu doar că mă pot prevala de canoanele 15 I-II și 31 apostolic, care permit și chiar recomandă întreruperea pomenirii, dar nici nu-mi rămâne altă opțiune. Ba chiar înțeleg că în toată țara este aceeași interdicție a vreunei critici la adresa Sinodului din Creta. Câtă vreme este vorba de o erezie încă necondamnată sinodal, aș fi folosit orice alt mijloc de împotrivire față de ea, dar nu mi-a mai rămas nici unul la îndemână.

Canoanele menționate prevăd posibilitatea întreruperii pomenirii a) înainte de o cercetare sinodală a episcopului care b) susține o erezie condamnată de Sfintele Sinoade sau de Sfinții Părinți c) în mod deschis și fără rezerve („cu capul descoperit”) d) cu scopul îngrădirii de erezie și izbăvirii Bisericii de erezie sau schisme. e) Aceasta nu este o atitudine schismatică, ci izbăvitoare de schismă și de întărire a unității Bisericii. Deci cel ce aplică aceste canoane nu iese în afara Bisericii, ci în afara unui mediu bisericesc dominat de erezie. Aceasta înseamnă că este vizat nu doar episcopul, ci

și toți cei care au o cugetare la fel cu a lui. Trebuie făcută și precizarea că ruperea comuniunii cu episcopul nu presupune ruperea de Biserică pentru că Biserica îl investeste pe episcop, nu episcopul instituie Biserica, deși el întrunește plinătatea harului preoțesc. Episcopul depinde de Biserică și ea îl poate revoca, nu Biserica depinde de episcop. Așadar:

a) Nu este necesar să aștept o condamnare sinodală a ecumenismului legiferat în Creta. Chiar și Cuviosul Paisie Aghioritul a întrerupt pomenirea Patriarhului Atenagora, alături de aproape întreg Sfântul Munte, între anii 1969-1973 tot pe motivul unor declarații de natură ecumenistă.

b) În scrisoarea anterioară v-am prezentat pe larg, cu argumente de la Sfinții Părinți și din Sfânta Scriptură, greșelile dogmatice cuprinse mai ales în documentul 6. Reiau aici pe scurt doar câteva aspecte mai importante:

- aderarea la Consiliul Mondial al Bisericilor, for ce are la bază o concepție dogmatică neortodoxă și care este astfel validată;

- pe lângă renumitul paragraf 6, mai există o serie de afirmații în documentul legat de ecumenism, care induc o eclezioogie eretică, „teoria ramurilor”, sub diferite forme: unitatea pierdută a Bisericii, existența mai multor Biserici, recunoașterea unor elemente ecleziale în celelalte Confesiuni, Biserica văzută și nevăzută. Pe lângă numeroase (veo 15) expresii teologice confuze, neclaritatea fiind și ea semnul unei învățături greșite, se remarcă existența a 5 teorii evidenteretice. Amintesc aici teoria unității nedepline din paragraful 1, în care se afirmă că Biserica Ortodoxă, deși ea este cea una, sfântă, este pusă în slujba unei „unități creștine” la nivel dogmatic. În paragraful 18 se face referire la „unitatea Bisericii” „urmărită în cadrul CMB”, fiind vorba de Biserica nevăzută, care este „interconfesională”. Aceeași idee se regăsește în următorul paragraf (19), care menționează un principiu din cadrul CMB, de a „pune Bisericile într-o legătură vie” „cu privire la unitatea Bisericii”. Dacă se mai adaugă interpretarea eronată a unor pasaje scripturistice în ultimul paragraf și în al 8-lea, se întregește tabloul unei concepții neortodoxe despre Biserică;

- paragraful 22 legiferează o viziune episcopocentristă prin concentrarea deciziilor exclusiv, discreționar și represiv în mâinile ierarhilor;

- utilizarea unor concepte ce țin de teologia persoanei, îndeosebi în *Enciclica Sinodului* și în documentul despre *Misiunea Bisericii Ortodoxe în lumea contemporană*;

- prezența unei viziuni despre Împărtășanie care ține de „ecleziologia euharistică”;

- alterarea unor prescripții canonice mai vechi prin permiterea unor derogări fără temei de la post și a oficerii cununiilor mixte cu eterodocșii.

c) Cu toate că în particular nu acceptați teoriile ecumeniste, adeziunea neschimbată la cele semnate în Creta reprezintă adevărata mărturisire de credință pe care o dați „cu capul descoperit”. Așteptarea exprimată de Sinodul BOR de a fi convocat un alt Sinod, ce va clarifica confuziile din documentele cretane, nu este una de natură să scuze eventualele greșeli dogmatice, ci prin aceasta se auto-condamnă. Nu a mai existat și nu poate exista o astfel de situație, ca un Sinod tâlhăresc să fie trecut cu vederea. Ba chiar refuzul ierarhilor de a oferi explicații pe marginea textelor pentru că aceasta ar fi doar de competența unui alt Sinod cu adevărat Panortodox sporește confuzia în materie de credință. Ca și cum nu-și cunosc credința, este secretă sau aceasta mai necesită clarificări.

d) Prin acest gest nu intenționez să mă despart de Biserică sau să produc în sânul ei schisme, ci dimpotrivă, să rămân fidel Bisericii și să atrag atenția asupra devierilor eretice care se împământenesec periculos de tare, chiar prin decizii sinodale.

e) Întreruperea pomenirii în condițiile date nu constituie schismă și, deci, nu poate fi sancționată ca atare. Chiar canonul 15 I-II prevede că cel ce-l aplică „nu este supus certărilor

canonice”, adică, dacă se întâmplă să fie sancționat, nu cade sub incidența acestor sancțiuni. Lucrul acesta este întărit de canonul 3 al Sinodului III Ecumenic, care prevedea readucerea la locurile lor pe cei caterisiți pe nedrept pentru opoziția lor față de erezii. Mai mult, în cazul în care veți renunța public la a mai susține deciziile luate la Sinodul din Creta înainte de vreo condamnare sinodală, sunt gata să reiau comuniunea deplină.

Menționez totodată că în istoria Bisericii practica întreruperii pomenirii nu este una nouă, ci apostolică. Comuniunea de credință era observată pe criterii mult mai riguroase, chiar la nivelul trăirii, pe când astăzi s-a ajuns să fie considerată ca fiind o formalitate, deși de multe ori clericii nici măcar nu-și cunosc bine credința, darmită să o și manifeste în viața și slujirea lor. Canonul apostolic 8 dă mărturie de faptul că refuzul unui cleric de a se împărtăși la Liturghia săvârșită de altul poate fi semn de nerecunoaștere a slujbei săvârșită de acela, lucru ce putea produce tulburare. Există, de asemenea, în istoria Bisericii numeroase relatări despre Sfinți Părinți care au întrerupt comuniunea cu ierarhul lor. Dintre ei sunt: Sf. Vasile cel Mare (cf. Epistola 51), Sf. Maxim Mărturisitorul, Sf. Grigorie Palama, Sf. Marcu Eugenicul și Sf. Paisie Aghioritul. Cum, de altfel există cazuri de episcopi care și-au retras semnătura de la Sinoade care s-au dovedit a fi tâlhărești, de exemplu tatăl Sf. Grigorie Teologul, Grigorie cel Bătrân.

Închei această scrisoare menționând atitudinea cerută de Însuși Mântuitorul față de eretici și învățătorii mincinoși. El cerea vigilență: „Feriți-vă de aluatul fariseilor și al saducheilor” (Mt. 16:6), „feriți-vă de proorocii mincinoși” (Mt. 7:15), „vedeți să nu vă amăgească cineva, ... căci se vor ridica hristoși mincinoși și prooroci mincinoși” (Mt.24:4,24). Biserica dintotdeauna și-a păzit unitatea prin condamnarea acestora și a învățăturilor lor, nu urmărind unitatea cu ei. Dialogul și deschiderea Ortodoxiei față de cei din afara ei este o necesitate, dar trebuie făcut cu prudență, de reprezentanți capabili, pe baze temeinice și sincere, în acord cu tradiția canonică și patristică. Pentru că Biserica nu este o simplă instituție, iar credincioșii nu formează un corp social prin coeziunea întreolaltă, ci formează Trupul lui Hristos prin credința în El. Ceea ce ne unește trebuie să fie înrudirea noastră cu Domnul prin credința curată, nu supunerea omenească față de ierarhie. Episcopul trebuie să fie garantul acestei credințe pentru a păstra unitatea Bisericii în jurul lui Hristos, nu în jurul său prin idealuri umane de pace și liniște. Toleranța și corectitudinea politică se pot transforma și chiar devin apostazie dacă sunt aplicate în mediul bisericesc.

Data,
08 august 2017

Cu smerenie,
Ierom. Lavrentie Carp